22. 8. 2005

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Odstoupení od smlouvy

Dobrý den, chtěl bych se zeptat, jak upravuje zákon možnost odstoupení od smlouvy a výměnu přístroje či vrácení peněz. Každý prodejce totiž má nastaveny jiné podmínky. U toho z prodejců, kde obvykle nakupuji já, je to buď tři stejné závady nebo čtyři různé. Zajímalo by mě, jak je to podle zákona. Můžete mi prosím poradit?

Otázku na tuto odpověď poskytují příslušná ustanovení zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, spolu s ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu ČR.

Předně je nutno uvést, že uvedená problematika opakovaného výskytu vad a následků s tímto spojených se uplatní pouze při nákupu zboží v obchodě (§ 612 a násl. občanského zákoníku), tedy za předpokladu, že si kupujete zboží u podnikatele, který jej prodává v rámci své podnikatelské činnosti, přičemž si jej kupujete za jiným účelem než pro své podnikání. Jedná se o zvláštní právní úpravu, která doplňuje a použije se přednostně před obecnou právní úpravou kupní smlouvy obsaženou v §§ 588 až 610 občanského zákoníku. Nákup zboží v obchodě je dále vedle občanského zákoníku regulován i dalšími právními předpisy, kupř. zákonem č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele.

Za předpokladu, že si ovšem budete kupovat věc pro výkon svého podnikání (kupř. jako pekař si budete kupovat mouku a další materiál k výrobě pečiva, nebo vozidlo, s nímž budete rozvážet své výrobky po okolí), popř. si budete kupovat věc od osoby, která ji neprodává v rámci své podnikatelské činnosti (kupř. si od svého známého zakoupíte starší televizi), nebude se jednat o prodej zboží v obchodě a níže uvedené se neuplatní. V prvně uvedeném případě se totiž bude právní režim kupní smlouvy řídit zákonem č. 513/1991 Sb., obchodním zákoníkem, a v případě posléze uvedeném pak obecnými ustanoveními o kupní smlouvě obsaženými v občanském zákoníku.

Při nákupu zboží v obchodě prodávající odpovídá kupujícímu za to, že prodávaná věc je při převzetí kupujícím ve shodě s kupní smlouvou, zejména, že je bez vad, a to jak vad faktických, tak i právních.

Rozporem či neshodou s kupní smlouvou se dle občanského zákona rozumí nejčastěji to, že prodávaná věc nemá takovou jakost nebo vlastnosti v kupní smlouvě sjednané či prodávajícím, výrobcem nebo jeho zástupcem popisované, popř. na základě reklamy očekávané. O rozpor s kupní smlouvou se tak bude beze sporu jednat kupř. tehdy, je-li v reklamě na Vámi zakoupenou pračku uvedeno, že má 1200 otáček za minutu, přičemž ve skutečnosti bude disponovat pouze 900 otáčkami za minutu.

V případě, že věc při převzetí kupujícím není ve shodě s kupní smlouvou, má kupující právo na to, aby prodávající bezplatně a bez zbytečného odkladu věc uvedl do stavu odpovídajícího kupní smlouvě, a to podle požadavku kupujícího buď výměnou věci, nebo její opravou. Není-li takový postup možný, může kupující požadovat přiměřenou slevu z ceny věci nebo od smlouvy odstoupit. To neplatí, pokud kupující před převzetím věci o rozporu s kupní smlouvou věděl nebo rozpor s kupní smlouvou sám způsobil.

Rozpor s kupní smlouvou, který se projeví během šesti měsíců ode dne převzetí věci, se považuje za rozpor existující již při jejím převzetí (viz předchozí odstavec), pokud to neodporuje povaze věci nebo pokud se neprokáže opak.

Dle § 619 občanského zákoníku prodávající nového zboží odpovídá za vady, které se projeví jako rozpor s kupní smlouvou po převzetí věci v záruční době (záruka). Při prodeji spotřebního zboží je záruční doba 24 měsíců. Jedná se přitom o tzv. zákonnou záruku, kterou prodávající nemůže zkrátit, a to ani dohodou s kupujícím. Na žádost kupujícího je prodávající povinen poskytnout záruku písemnou formou (záruční list). Záruční list musí obsahovat jméno a příjmení, název nebo obchodní firmu prodávajícího, jeho identifikační číslo, sídlo, jde-li o právnickou osobu, nebo bydliště, jde-li o fyzickou osobu. Umožňuje-li to povaha věci, postačuje namísto záručního listu vydat kupujícímu doklad o zakoupení věci obsahující uvedené údaje. Prohlášením v záručním listě vydaném kupujícímu může prodávající poskytnout záruku přesahující rozsah záruky stanovené v občanském zákoníku, tj. v tomto případě 24 měsíců. V takovém případě pak určí prodávající v záručním listě podmínky a rozsah prodloužení záruky. Záruční doba zpravidla začíná běžet od převzetí věci kupujícím.

Nyní již však konkrétně k dotazu tazatele. Občanský zákoník při prodeji zboží v obchodě rozlišuje mezi tzv. vadami odstranitelnými a neodstranitelnými.

Dle § 622 odst. 2 občanského zákoníku má-li koupené zboží vadu, kterou nelze odstranit (tj. tzv. neodstranitelnou vadu) a která brání tomu, aby věc mohla být řádně užívána jako věc bez vady, má kupující právo na výměnu věci nebo má právo od smlouvy odstoupit (tj. zakoupenou věc prodejci vrátit a požadovat vrácení kupní ceny). *Táž práva přísluší kupujícímu, jde-li sice o vady odstranitelné, jestliže však kupující nemůže pro opětovné vyskytnutí vady po opravě nebo pro větší počet vad věc řádně užívat.*

Z uvedeného je patrno, že tazatel se ptá na výklad pojmů „opětovné vyskytnutí vad po opravě“ a „větší počet vad“.

O opětovné vyskytnutí vad po opravě se dle publikace Občanský zákoník, komentář, Jehlička, O., Švestka, J,, Škárová, M. a kol., 6 .vydání, C.H.Beck, Praha, 2001, str. 968 jedná tehdy, pokud se stejná vada, která byla v záruční době již nejméně dvakrát odstraňována, opětovně vyskytne (tj. její třetí výskyt). O stejnou vadu se nebude jednat tehdy, pokud se na věci projeví po předchozí opravě vada jiná než dosud reklamovaná.

Větším počtem vad věc trpí tehdy, má-li v době reklamace současně alespoň tři odstranitelné vady.

Závěrem nutno upozornit na ustanovení § 19 odst. 3 zákona o ochraně spotřebitele, dle kterého reklamace včetně odstranění vady musí být vyřízena bez zbytečného odkladu, nejpozději do 30 dnů ode dne uplatnění reklamace, pokud se prodávající se spotřebitelem nedohodne na delší lhůtě. Po uplynutí této lhůty má spotřebitel stejná práva, jako by se jednalo o vadu, kterou nelze odstranit.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- QUO vadis 2019?
- Obrana proti hodnocení zkoušky na vysoké škole
- Rozhlasové a televizní poplatky – platíte je správně?
- Budou platit absolventi středních a vysokých škol během prázdnin pojistné?
- Věcné břemeno
- Elektrické vedení
- Odkázání majetku dítěti, jeho správa
- Zásilková služba
- Společenská smlouva a zákaz konkurence
- Odpovědnost za škodu
- Doplacení dlužné částky